

Propozycja zmiany Ustawy o świadczeniach rodzinnych, umożliwiająca lokatorom, na rzecz których Gmina dokonała umorzenia zaległości czynszowych, dalsze korzystanie z świadczeń rodzinnych

1. Pozostający w trudnej sytuacji materialnej lokator, któremu gmina umorzyła zaległości czynszowe, jednocześnie pozbawiony zostaje dostępu do świadczeń rodzinnych z uwagi na fakt, iż do dochodu jego rodziny wliczana jest kwota umorzenia.
2. Proponowane rozwiązanie:

W tekście Ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.06.139.992 j.t. z późn. zm.) artykułowi 3, pkt 1a) obecnie w brzmieniu:

Art.3. *Ilekróć w ustawie jest mowa o :*

- 1) *dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:*
 - a) *przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne*

nadać następujące brzmienie:

Art. 3. *Ilekróć w ustawie jest mowa o:*

- 1) *dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:*
 - a) *przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – **z wyłączeniem przychodu uzyskanego w wyniku umorzenia zadłużenia z tytułu zaległych opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego.***

3. Uzasadnienie

Osoby pobierające świadczenia na mocy ustawy o świadczeniach rodzinnych uzyskane środki przeznaczają na zaspokojenie najważniejszych potrzeb bytowych. Nierzadko borykają się z problemem terminowego regulowania opłat czynszowych. Złożenie wniosku o umorzenie zaległości daje im szansę na uniknięcie eksmisji.

Procedura związana z dokonaniem umorzenia jest szczegółowo uregulowana przepisami prawa, a skorzystanie z dobrodziejstwa umorzenia jest poprzedzone wnikliwą analizą sytuacji wnioskodawcy. Zaległości najemców w opłatach czynszowych spowodowane są często okolicznościami obiektywnymi, kiedy sytuacja życiowa lokatora staje się tak trudna, że dokonywanie regularnych opłat czynszu staje się niemożliwe.

Nierzadko jest to następstwem niepełnosprawności, choroby czy śmierci głównego żywiciela, który zapewniał środki na terminowe uiszczanie opłat czynszowych.

Należy zaznaczyć, że gminy nie mają obowiązku dokonywania umorzenia zadłużenia z tytułu zaległych opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego. Jako właściciela nieruchomości lokalowych gminę łączy z najemcą stosunek cywilnoprawny umożliwiający dochodzenie zaległych roszczeń. Poszczególne samorządy, w drodze uchwał organów stanowiących decydują się na ustalenie ogólnych zasad, na których podstawie będą podejmowane czynności mające na celu oddłużanie użytkowników lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu komunalnego.

Podstawowym warunkiem umorzenia zaległości czynszowej jest złożenie stosownego wniosku. Warunkiem pozytywnego rozpatrzenia wniosku jest przedstawienie wielu zaświadczeń potwierdzających trudną sytuację materialną, która wpływa na całkowity brak zdolności uregulowania zaległości czynszowych. Wymagane jest np.:

- 1) Zaświadczenie o wysokości dochodów;
- 2) Zaświadczenie o uprawnieniach do zasiłków związanych z brakiem pracy;
- 3) Zaświadczenie o wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych, a także pielęgnacyjnych;
- 4) Zaświadczenie o wysokości zasiłków wyrównawczych z właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej.

W/w wymogi nie stanowią zamkniętego katalogu i w zależności od postanowień zawartych w uchwałach rad gmin mogą być rozszerzane bądź zawężane. Praktyką jednostek samorządowych jest enumeratywne wyliczenie przesłanek niezbędnych do umorzenia zaległości czynszowych. Kluczową rolę odgrywa wywiad środowiskowy, gdyż udzielanie pomocy ze środków publicznych jest objęte kontrolą. Dlatego też umorzenie zaległości czynszowej postrzegać należy jako szansę na poprawę sytuacji życiowej osób, które pozytywnie przejdą opisaną wyżej procedurę. Jest niemożliwe, by rozwiązanie to miało miejsce w przypadku, gdy zaoszczędzone niejako środki można by było przeznaczyć na dowolnie obrane przez siebie cele.

Umorzona kwota zaległości czynszowej nie stanowi realnego dochodu i w żaden sposób nie poprawia trudnej sytuacji finansowej. Dochody jakie uzyskują osoby, którym umorzono zaległości nadal pozostają takie same. Jednakże z powodu wliczenia do dochodu rodziny kwoty umorzenia, zostaje im odebrany zasiłek rodzinny wraz z ewentualnymi dodatkami do zasiłku. Powoduje to znaczne pogorszenie się ich statusu materialnego.

Wskutek rozwiązań prawnych lokator, który w obawie przed eksmisją złożył wniosek o dokonanie umorzenia zaległości czynszowych, zdecydował się przebrnąć przez niełatwy etap weryfikacji takiego wniosku i w końcu skorzystał z umorzenia, w końcowym rozrachunku pozbawiony zostaje świadczeń niezbędnie potrzebnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb rodziny. Proponowane rozwiązanie ma się przysłużyć zmianie takiego stanu i umożliwić rzeczywistą pomoc osobom, które na taką pomoc zasługują i jej niezbędnie potrzebują.

Katowice, 8. 06. 2011 r.